

УДК 130.2

Т. Максимів

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ФІЛОСОФСЬКИЙ ЗМІСТ ПОНЯТТЯ «ТЕХНІКА»

Т. Maksymiv

PHILOSOPHICAL SENSE OF "TECHNOLOGY" CONCEPT

Що таке «техніка»? Зараз не можна достеменно і однозначно дати визначення цьому поняттю. Оскільки вся матеріальна база суспільства – це штучно створені людиною речі, то чи можемо ми розцінювати термін «техніка» для пояснення всіх цих сутностей.

Філософія техніки у філософському її розумінні постає швидше як «філософія неподільних техніки-технології». В іншому разі більшість контекстів західних авторів ризикують залишитися незрозумілими або зрозумілими неадекватно.

Багато зарубіжних (зокрема Х.Ленк та Г.Рополь) та українських (М.Тарасенко) філософів аналізували існуючі у філософській літературі тлумачення поняття «техніка». А це і «прикладне природознавство», «прагнення до влади» і «підкорення природи». Але все це не дало однозначного розуміння цього значення.

Німецький філософ Ф.Раппе намагався створити універсальне визначення «техніки-технології». На його думку, у вузькому значенні «техніка-технології», є сукупністю предметних артефактів, створених для здійснення інженерної перетворюючо-конструктивної діяльності. Тобто техніка є тим, за допомогою чого людина перетворює природу, саму себе, суспільство з функцією та метою конструювання та реконструювання предметної реальності.

Вдосконалюється людська діяльність – розвивається й техніка. Наприклад, історія відображена послідовними ступенями: ручні знаряддя, ремісничо-мануфактурний період, машинна техніка, автоматизовані системи. Тобто перенесення на технічний пристрій функцій, які раніше виконувала людина.

Спираючись на досвід європейської історії, виділяють такі три технічні епохи:

— еотехнічну (1000—1750), «технологія води й дерева»;

— палеотехнічну (від другої половини XVIII ст. до середини XX ст.), сукупність «вугілля та заліза»;

— неотехнічна (від середини XX ст.), сукупність «електрики й сплавів».

Сучасний світ — це технізований простір і технологізований час, тобто ми можемо назвати його – техносферою. При цьому якщо б раптом зникла техніка, зникло б і людство.

Сучасна філософія техніки не є завершеною парадигмою пояснення сутності людини, вона навіть не являє собою певної філософської цілісності. Адже важко досягти несуперечливості, цілісності й систематизації в розумінні філософської сутності поняття «техніка».

Література:

1. Мовчан С. П., Чаплигін О. К. Основи філософії техніки та технології: Навчальний посібник. – М., 74. – Харків: Видавництво «Форт», 2013. – 324 с.
2. Киричок О.Б. Філософія: підручник для студентів вищих навчальних закладів / О.Б. Киричок. - Полтава: РВВ ПДАА, 2010. – 381с.